

Emlékezés Kovács Pál evangélikus lelkész szolgálatára

1928–2024*

■ KONDOR PÉTER

Kovács Pál 1928. február 4-én született Szarvason, a Szentesi úton lévő tanyán, Kovács Mihály gazdálkodó és Bjelik Mária gyermekeként. A tanyán nőtt fel, onnan járt be iskolába Szarvasra. Édesanyját nyolcéves korában elvesztette. Tanítója kísérte figyelemmel az értelmes fiú sorsát, és bár nem könnyen, de elérte, hogy apja hozzájáruljon gimnáziumi továbbtanulásához. Pál Szarvason érettségizett, majd Sopronban, a Pécsi Tudományegyetem evangélikus hittudományi karán kezdte meg teológiai tanulmányait 1948-ban. Ez idő alatt költözött a teológia Budapestre, így ott végzett 1953-ban. Egy azóta is híres évfolyam tagja volt, amelyből egyházunk több jeles lelkésze indult a szolgálatba.

Segédlelkészként több helyen is szolgált: Albertiben, Békéscsabán, Kondoroson, Szarvason. 1965-től 1980-ig a Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközség tagjait pásztorolta, majd 1980-tól nyugdíjba vonulásáig a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség lelkészeként szolgált alázattal, lelkiismeretesen. Az 1978-as földrengés következtében megrongálódott Nagytemplom helyreállítási munkáinak lebonyolításából nagyban kivette részét, sokat tett azért, hogy a templom újra a gyülekezet otthona lehessen.

Bár szlovákul beszélő magyarnak vallotta magát, a szlovák nyelv szeretete és használata végigkísérte életét, mindkét nyelven végezte a lelkési szolgálatot. Elmondása szerint magyarul az elemi iskolában tanult meg. A szlovák nyelv és az egyházas „tót” közeg természetes volt számára Szarvason és Békéscsabán egyaránt. A szlovák liturgiában éppen olyan otthonos volt, mint a magyar nyelvűben.

Lelkési hivatása mellett mindig is érdekelte az egyháztörténet. Aktív lelkési szolgálatára idején több szakirányú képzésen és konferencián vett részt. Már nyugdíjas korában Békéscsabán az evangélikus levéltárát vezette, kutatóknak adott értékes segítséget, támogatást. Aktív tudományos munkája során sok írása és cikke jelent meg könyvekben és újságokban, előadásokat is tartott, elsősorban egyháztörténeti témák kapcsán vagy a szlovákság szokásaival, hitéletével kapcsolatban. Munkáját több világi és egyházi kitüntetéssel is elismerték.

Kovács Pál nagyon szerette hivatását, lelkésztársaival is ápolta a testvéri közösséget Szarvason és Békéscsabán is. Idős korában is értékes tagja volt a lelkési munkaközösség üléseinek, ahova mindig felkészülten érkezett, igeközpontú hozzászólásaiból a lelkésztársak tanulhattak, épülhettek. Szolgálatára során a gyülekezeti tagokhoz is gyakran eljutott, feleségével együtt látogatták őket.

1956-ban kötött házasságot Varga Évával. Feleségének 2004-ben bekövetkezett haláláig nagy szeretetben és a közös szolgálat örömeivel éltek. Egy gyermekük van, László, akivel együtt örültek unokaik születésének, növekedésének.

Felesége halála után húsz évet élt egyedül, de nem magányosan. Nagy öröme volt a következő generáció, két dédunokája érkezése, fejlődése. Amíg csak egészségi állapota engedte, aktív, tevékeny életet élt. Gyakran helyettesítette lelkésztársait Békéscsabán és a város tágabb környezetében is. A levéltári munka is fontos elfoglaltsága volt. A templomban még idős korában is felfigyeltek határozott és szép énekhangjára. A bibliaórák alkalmainak állandó tagja volt.

* Eredeti megjelenés: <https://www.evangelikus.hu/hireink/itthon/emlekezés-kovacs-pal-lelkészre-1928-2024>.

Egykori évfolyamtársaival rendszeres találkozókon és levélben is példamutatóan tartották a kapcsolatot. Közvetlenül halála előtt is örömmel vette kézbe a karácsonyra kapott üdvözlőleveleket, szeme különösen csillogott egy-egy régi név hallatán.

Nagyon jószívű, precíz, megbízható ember volt. Bármikor lehetett rá számítani. Hite és élete szinkronban volt egymással.

Bár korábban volt két súlyos betegsége, meggyógyult, és lényegében egészséges volt. Két éve költözött az evangélikus szeretetotthonba, ahol nagy szeretettel és tisztelettel gondozták. A látszólag már céltalanul múló idő kitüntetett pontjait még ott is az igei alkalmak, az imádság és ének csendes percei adták. December 26-án került kórházba, másnap fia még meglátogathatta. Mindenható Urunk december 28-án szólította magához.